

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie

Kierunek: teologia

Specjalność: katechetyczno-pastoralna i socjalno-charytatywna

Poziom: jednolite studia magisterskie

Rok akademicki: 2016/2017

Nazwa przedmiotu:

ETYKA

Forma zajęć: wykład

Rok studiów: I i II

Semestr: zimowy

Wymiar: 30 godzin

Punkty ECTS: 4

Forma zaliczenia: egzamin

Prowadzący: ks. dr Adam Kłós

Koordinator sylabusu: ks. dr Adam Kłós

Wymagania wstępne:

Student posiada umiejętność logicznego wnioskowania i analizy tekstów naukowych. Jest otwarty na dyskusję i konfrontację różnych stanowisk etycznych.

Cele:

Wykłady są podzielone na dwa uzupełniające się bloki tematyczne. Pierwsza część zakłada zapoznanie studenta z głównymi stanowiskami etycznymi, które pojawiły się w historii myśli ludzkiej. Zadaniem tego etapu kształcenia jest prezentacja podstawowych pojęć etycznych w ujęciu systematyczno-historycznym, oraz zaznajomienie studenta z różnymi stylami argumentacji w etyce. Druga część wykładów bezpośrednio nawiązuje do problematyki etycznej związanej z posługą katechety czy pracownika socjalnego. Jej celem jest przybliżenie podstaw etyki bazującej na antropologii personalistycznej, filozoficzne omówienie podstawowych pojęć etyczno-moralnych oraz kształtowanie umiejętności oceny etycznej ludzkich działań.

Treści kształcenia:

T_01: Zagadnienia wstępne (pojęcia etyki i moralności; etyka opisowa a normatywna; etyka a teologia moralna; etyka a metaetyka; powinność etyczna a normy prawne)

T_02: Intelektualizm etyczny Sokratesa

T_03: Relacje między etyką a religią na podstawie „Eutyfronu” Platona; „Państwo” Platona

T_04: Etyka cnót Arystotelesa i A. MacIntyre'a

T_05: Chrześcijańska etyka starożytna i średniowieczna (etyka wczesnego chrześcijaństwa, św. Augustyn, św. Anzelm z Canterbury, W. Ockaham)

T_06: Św. Tomasz i dobro najwyższe

T_07: N. Machiavelli i etyka nowożytna

T_08: T. Hobbes vs J.J. Rousseau o naturze ludzkiej

T_09: Naukowa etyka: racjonalizm (R. Kartezjusz) i empiryzm (D. Hume, emotywizm, logiczny pozytywizm)

T_10: Hedonizm (cyrenaizm, epikureizm; J.S. Mill i Arystoteles o szczęściu)

T_11: Utylitaryzm (J. Bentham, J. S. Mill)

T_12: Etyka formalna I. Kanta

T_13: F. Nietzsche i genealogia moralności

T_14: Etyka egzystencjalizmu (S. Kierkegaard, J. P. Sartre)

T_15: Etyka inspirowana myślą chrześcijańską: personalizm K. Wojtyły, filozofia dialogu J. Tischnera

T_16: Niektóre współczesne nurty etyczne: postmodernizm (J. Derrida, R. Rorty), naturalizm

T_17: Systematyzacja stanowisk etycznych i metaetycznych (eudajmonizm, deontologizm, personalizm; kognitywizm – antykognitywizm; naturalizm – intuicjonizm – emotywizm; absolutyzm moralny – relatywizm etyczny)

T_18: Sumienie jako norma moralności

T_19: Prawo naturalne (koncepcja prawa naturalnego św. Tomasza, prawo naturalne a przemiany moralności)

T_20: Wybrane zagadnienia z zakresu etyk szczegółowych

Efekty kształcenia:

E_1: Student zna i rozumie podstawowe pojęcia etyczne (K_W03, TMA_W02)

E_2: Dysponuje uporządkowanymi wiadomościami z dziedziny etyki, posiada przegląd głównych stanowisk etycznych, potrafi zrekonstruować argumentacje z punktu widzenia różnych stanowisk filozoficznych (K_W06, TMA_W09)

E_3: Jest przygotowany do samodzielnej analizy i interpretacji tekstów filozoficznych z zakresu etyki (KU_05; TMA_U02)

E_4: Posiada zdolność zastosowania ogólnych wiadomości do rozważenia i oceny konkretnych sytuacji. Identyfikuje problemy etyczne w obszarach życia jednostkowego

i społecznego, posiada umiejętność etycznej klasyfikacji danych poglądów, formułowania i uzasadniania własnego stanowiska (K_U05, TMA_U11)

E_6: Posiada kompetencje umożliwiające mu racjonalną argumentację w debatach dotyczących współczesnych problemów etycznych (K_K06, TMA_U13)

E_7: Jest otwarty na dyskusję z osobami prezentującymi odmienne przekonania etyczne (K_K04, TMA_K06)

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M_01: Wykład

M_02: Praca własna studenta nad krótkimi fragmentami tekstów źródłowych z zakresu etyki; wspólne omawianie wybranych fragmentów podczas wykładów

M_03: Dyskusja

Sposoby sprawdzania wiedzy i warunki zaliczenia:

W_01: Uwzględnienie semestralnej aktywności studenta (pytania, udział w dyskusjach i omawianiu tekstów)

W_02: Pisemne kolokwium z historii etyki

W_03: Egzamin ustny: odpowiedź na jedno pytanie z podanych tez egzaminacyjnych

W_04: Egzamin ustny: omówienie jednego zagadnienia problemowego nawiązującego do poruszanej podczas wykładów tematyki

Literatura:

1. G. Graham, *Theories of Ethics. An Introduction to Moral Philosophy with a Selection of Classic Readings*, Routledge 2011
2. P. Kreeft, *Ethics. A History of Moral Thoughts. Course guide*, Recoded Books 2003
3. T. Styczeń, J. Merecki, *ABC Etyki*, 2010
4. T. Ślipko, *Zarys etyki ogólnej*, Kraków 2002
5. A. MacIntyre, *Krótką historia etyki*, Warszawa 1995
6. V. Bourke, *Historia Etyki*, tłum. A. Białek, Toruń 1994
7. J. Galarowicz, *W drodze do etyki odpowiedzialności*, t. 1, Kraków 1997